

Lp Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Lp Riigimetsa Majandamise Keskus
info@rmk.ee

Meie: 12.02.2024 WD nr 1.1-7/242

Teavituskiri kivikalmete (arheoloogiamälestised reg-nr 12544–12546) asukohtade, ruumikujude ja kaitsevööndite kohta

Saare maakonnas Saaremaa vallas Selgase külas Kihelkonna metskond 28 (katastriüksuse nr 48301:002:0272), Kihelkonna metskond 29 (katastriüksuse nr 48301:002:0273) ja Kihelkonna metskond 352 (katastriüksuse nr 48301:001:0546) kinnisutel asuvad muinsuskaitse all olevad kivikalmed (reg-nr 12544–12546) (<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument>). Muinsuskaitseamet on korrigeerinud kivikalmete asukohtade, ruumikujude ja kaitsevööndite kuvamist Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikihil vastavalt mälestise alusandmete, 2023. aastal teostatud paikvaatluse ning reljeefkaartide põhjal. Palume Teil tutvuda kivikalmete õigete asukohtade, ruumikujude ja kaitsevööndite ulatusega (lisa 3).

Eesti Vabariigi taastamise järel tunnistati kivikalmed kultuuriministri 01.09.1997 määruse nr 59 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ (RTL 1997, 169-171, 954) (<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=25408>) punktidega 3600–3602 arheoloogiamälestiseks ning kanti kultuurimälestiste registrisse registrinumbriga 12544–12546. 1997. aastal kehtinud muinsuskaitseaduse (MuKS)¹ kohaselt oli mälestise kaitsevööndiks automaatselt 50 meetri laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei olnud kaitsevööndit kehtestatud. Seega tekkis kaitsevöönd seaduse ja mälestiseks tunnistamise õigusakti koostoimes. Käesolevaga kuvatakse kultuurimälestiste geoportaalis kääbaste ümber kehtivad kaitsevööndid nende õiguslikel alustel.

Mälestise alal tuleb lähtuda ettevaatuspõhimõttest, mille kohaselt peavad alal toimuvad tegevused vähendama mälestise hävimise ohtu ja toetama väärtuste säilimist (muinsuskaitseadus, edaspidi MuKS § 3). Seejuures tuleb hoiduda tegevustest, mis võivad mälestist ohustada, rikkuda või selle hävitada (MuKS § 33 lg 1). Mälestist võib küll kasutada nüüdisaja vajadustest lähtuvalt, kuid mitte viisil, mis võib ohustada selle säilimist (MuKS § 33 lg 2). Mälestise omanikul on kohustus mälestise kahjustumisest viivitamatult Muinsuskaitseametit teavitada. Juhul, kui mälestise valdus antakse üüri, rendi vms. suhte alusel üle teisele isikule, tuleb teda mälestisest teavitada (MuKS § 36).

Nii mälestise alal kui ka kaitsevööndis kehtivad muinsuskaitseadusest tulenevad nõuded, mistõttu on vaja kõik pinnase- ja kaevetööd (sh ehitamine, kõrghaljastuse rajamine, raie-, kaeve- ja muud pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud tööd ning maapinna ettevalmistamine metsaseaduse tähenduses) kooskõlastada Muinsuskaitseametiga, kellel on õigus kaaluda tegevuse lubatavust mälestise säilimise huvides ning vajadusel määrata arheoloogiline uuring. Tööde puhul mälestise alal tuleb enne tööde tegemist

¹ Mälestiseks tunnistamise ajal kehtinud Muinsuskaitseaduse § 25: Kinnismälestise kaitseks kehtestatakse kaitsevöönd, millele laienevad kaitsekohustuse teatistes esitatud kitsendused. Kui mälestiseks tunnistamise aktis ei ole märgitud teisiti, on kaitsevööndiks 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

Muinsuskaitseametist taotleda tööde tegemise luba (MuKS § 52 lg 3; <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=workpermit>). Loataotlus tuleb esitada ka siis, kui tööd toimuvad samaaegselt nii mälestisel kui kaitsevööndis. Kui planeeritud tööd jäävad ainult mälestise kaitsevööndisse, on kohustuslik esitada Muinsuskaitseametile sellekohane teatis (MuKS § 59 lg 3; <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=worknotice>).

Pinnase- ja kaevetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega ka väljaspool mälestise ja selle kaitsevööndi ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) peab leidja sellisel juhul tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Lisaküsimuste puhul palun pöörduda Saaremaa nõuniku Liis Koppeli poole (liis.koppel@muinsuskaitseamet.ee, tel 53089199) või Muinsuskaitseameti üldadressil (info@muinsuskaitseamet.ee).

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)

Eero Heinloo

kaitsekorralduse spetsialist

telefon 51964752

eero.heinloo@muinsuskaitseamet.ee

Lisad

Lisa 1. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 asukohad (sinised punktsümbolid) Maa-ameti kultuurimälestiste kaardikihil seisuga 30.01.2024.

Lisa 2. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 tegelikud asukohad ja ruumikujud maa-alaliste polügoonidega.

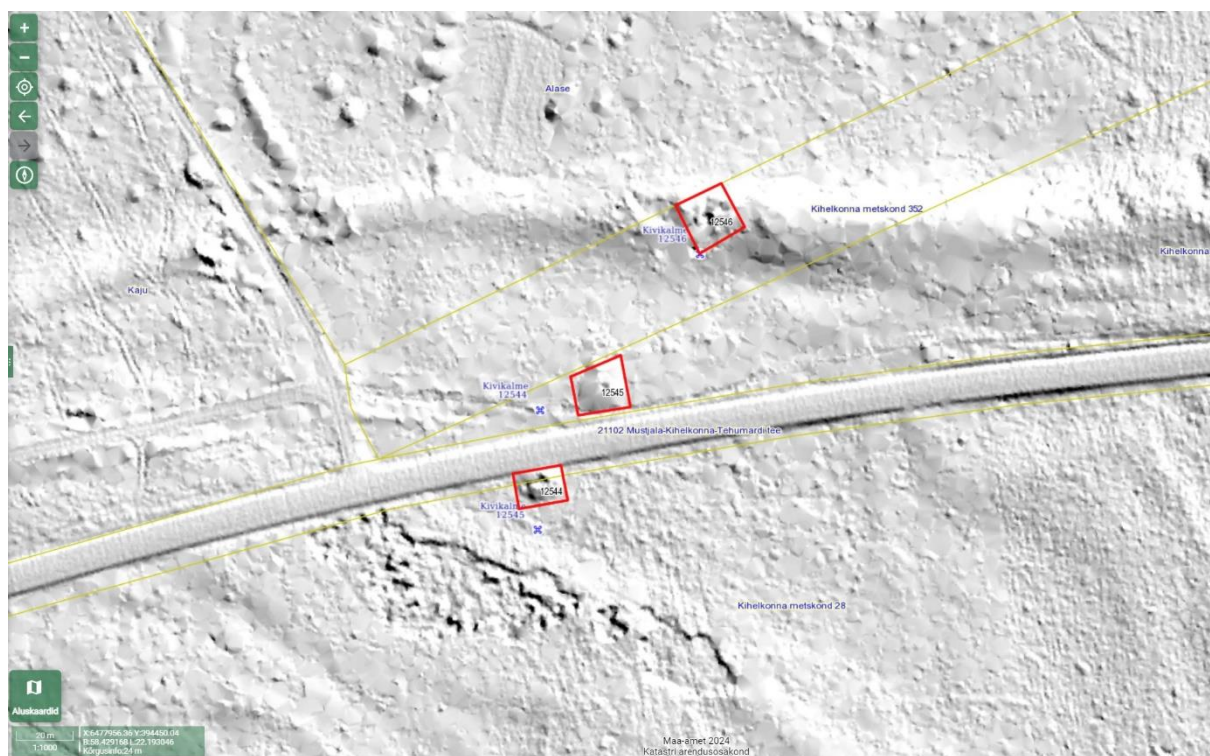
Lisa 3. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 asukohad, ruumikujud ja kaitsevööndid Maa-ameti kultuurimälestiste kaardikihil seisuga 12.02.2024.

Lisad

Lisa 1. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 asukohad (sinised punktsümbolid) Maa-ameti kultuurimälestiste kaardikihil seisuga 30.01.2024. (Alus: Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikiht)

Lisa 2. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 tegelikud asukohad ja ruumikujud maa-alaliste polügoonidega. (Alus: Maa-ameti geoportaali reljeefvarjutusega kaardikiht)

Lisa 3. Kivikalmete reg-nr 12544–12546 asukohad, ruumikujud ja kaitsevööndid Maa-ameti kultuurimälestiste kaardikihil seisuga 12.02.2024. (Alus: Maa-ameti geoportaali kultuurimälestiste kaardikiht)